

Mineralerne i Evje – Iveland - ny bog om norske mineraler

Anmeldt af Peder Flansmose, DAGU

Hører man til dem, der godt kan lide at gå på mineraljagt, er det en god idé at anskaffe sig denne spændende bog, der både i skrift og fotos fortæller om minedrift i Evje og Iveland i Norge samt om de mineraler, man kan finde i områderne.

Tilhører man en af den race, der elsker at rejse til Norge og samle sten og mineraler, vil man før eller siden stifte bekendtskab med området omkring Evje og Iveland i Setesdal i Norge.

Området er meget spændende geologisk set, og et af de mineraler, der altid omtales herfra, er amazonitten, den grønne mikrolin, som er meget brugt som smykkesten.

Lige nu er området igen blevet aktuelt, idet der er fundet guld i området efter sigende i attraktive mængder.

Både historie og mineralgennemgang

Nu er der så endelig kommet en bog om områdets mineraler. Bogen starter med en kort beskrivelse af grubedriften i området. Allerede før århundredeskiftet blev der brudt kvarts, som blev brugt som slaggedanner på nikkelværket i Evje. Senere begyndte de at bryde feldspat til porcelænsindustrien i Europa. Noget af denne feldspat var af så god kvalitet, at det blev brugt til kunstige tænder og fik deraf navnet "tandspat". Omkring 1949 var det uran, man brød, og i treserne og halvfjerdserne var det amazonitten. Omkring 1950 fandt man et nyt mineral, thortveit, som blev opkaldt efter Olaus Thortveit. Dette mineral blev brugt til forskning.

Som man kan forstå, har der været drevet grubedrift på mange forskellige mineraler i området, og det er også med til gøre området interessant geologisk set.

Efter denne indledning går bogen over til gennemgangen af de forskellige mineraler. Der beskrives over 100 forskellige mineraler fra Evje og Ivelands-området i bogen. 94 af disse mineraler er med illustration i form af billeder. Billederne er ikke alle af lige god kvalitet, det er dog glædeligt at se, at det ikke er museumsstykker, der ligger til grund for billederne, og sammen med den korte beskrivelse giver de dog et rimeligt indtryk af mineralernes karakteristika.

Mineralgennemgangen er delt op i to hovedgrupper, pegmatitter og deres mineraler og pegmatitternes følgemineraler. Mineralerne er ikke yderligere delt op i grupperne, men kommer i alfabetisk orden. Nogle af mineralerne er desuden betegnet ved deres kemiske formel.

Bogen slutes af med en beskrivelse af Flåt Gruver, som allerede var kendt tidligt i 1800-tallet. I denne grube blev der hovedsagelig brudt nikkel, 50 %, og kobber, 17 %. Gruben blev nedlagt i 1946, men forventes åbnet for publikum i 2004.

Til allersidst er der lavet portrætter af 6 af de personer, som har betydet meget for området, når der tales mineraler.

Alt i alt en bog der er skrevet, så alle kan forstå den uden de helt store videnskabelige udfoldelser, og den kan varmt anbefales, hvis man kommer til dette område.

Gunnar Helvig Hansen: Mineralerne i Evje – Iveland. Froland Mineral Center, Grimstad, 2001. 88 sider i A5-format. Pris ved tilsending 255,- NOK. ISBN 82-994978-1-7. Bestilling: Froland Mineral Center, postboks 326, 4892 Grimstad, Norge, email: post@mineral.no

Vidste du,

at du kan købe alle tidligere ikke udsolgte numre af GeologiskNyt (p.t. 52 stk.) for kr. 220,- + porto (53,-).

Bøger ...

Nyheder!

Geologisk set Fyn og Øerne

Forfatter: geolog Gunnar Larsen, Fyns Amt

Nu er Fyn og de fynske øer også dækket i denne værdifulde håndbogsserie, som beskriver lokaliteter af national geologisk interesse.

144 sider, fuldt farveillustreret. 225 kr.

Serien omfatter desuden:

Det nordlige Jylland. 208 s. 200 kr.

Det mellemste Jylland. 272 s. 275 kr.

Bornholm. 208 s. 200 kr.

Danske landskaber – billedatlas

Forfattere: Knud Binzer og Ib Marcussen

Fotos: Peter Warna-Moors

En flot bog, som i smukke fotos og en let tilgængelig tekst beskriver de danske landskabstyper.

Se anmeldelsen i Geologisk Nyt 1/2002.

80 sider. Indbundet. 125 kr.

Bogen er udgivet af GEUS, og forhandles kun af Geografforlaget.

Djurslands Geologi

Forfattere: Stig A. Schack Pedersen

og Kaj Strand Petersen

Omfattende bog om Djurslands geologiske historie.

Med bilag: Stort geologisk kort, 1:50.000.

Fuldt farveillustreret med fotos, detaljkort og instruktive tegninger.

Indbundet. 225 kr.

GEOGRAFFORLAGET
5464 BRENDERUP · 6344 1683

... fra GEOGRAFFORLAGET